

„Lăsați TRIADA 9 MAI să-și doarmă somnul de veci!”

Col. Florin ȘPERLEA, istoric

Am susținut și am demonstrat, în diferite ocazii, afirmația din titlu, prin multe argumente, în speranța că repetiția e necesară pentru a putea impune adevărul istoric din apoi a unor date fixate în calendarul aniversărilor noastre naționale și prin insistența propagandistică a regimului comunist.

În anul 2021, a fost adoptată Legea 189 pentru sărbătorirea zilei de 10 Mai ca „Ziua Independenței Naționale a României” – ceea ce istoricilor le-a fost cu neputință să impună. Deci a fost nevoie de un demers legislativ.

Le reamintesc celor tare grăbiți să continue „triada” închipuită (9 mai 1877 – 9 mai 1945 – 9 mai 1950), că aceeași lege stabilește, explicit, că „Parlamentul, Președintele României, Guvernul, celelalte autorități publice centrale, precum și autoritățile administrației publice locale vor organiza manifestări cultural-artistice, cu ocazia sărbătoririi zilei [Independenței]”. Așadar, la 10 mai, nu la 9 mai. Să mai adaug că legea aceasta o înlocuia pe alta, din 2015, cu un conținut apropiat, ignorată însă, cum și aceasta nouă cred că va fi ignorată în continuare de unii.

Cum spuneam, s-a înfipt în memoria colectivă – așadar, se dovedește a fi greu de scos de acolo! – o triadă repetată an de an, la 9 mai, care este incorectă și, în multe privințe, discutabilă. Nu e o triadă, nu e corectă, din punct de vedere istoric, așa încât o spun, încă de la început, că „**triada**” **aceasta este, de fapt, în ordine: 10 Mai 1877, 8 mai 1945 - Ziua Victoriei în Al Doilea Război Mondial și 9 mai 1950 - Declarația Schuman** (după numele ministrului francez de externe din acea vreme, nu german, cum îi aud pe unii, după sonoritatea numelui politicianului din Hexagon, care a prefigurat Uniunea Europeană de astăzi). Ultima nu intră, măcar ea!, printre controversate, așa încât reiau, aici, succint, problemele pe care le ridică primele două.

Faptele întâi. La 9 mai 1877, ministrul afacerilor străine, Mihail Kogălniceanu, face în Adunarea Deputaților celebra declarație „suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare”, prin ruperea legăturilor cu Poarta Otomană. În aceeași zi, moțiunea este aprobată de Senat, iar la 10 mai, o delegație de parlamentari (inclusiv „republicanul” de altădată, liberalul radical C.A. Rosetti, ca președinte al Camerei) se duce

la Principele Carol I pentru a-l saluta cu prilejul acestei zile, subliniind că se împlineau 11 ani de la depunerea jurământului său, în Parlament, ca domnitor al României, la 10 mai 1866. Așadar, dacă tocmai contemporanii vor fi socotit necesar să alătore cele două evenimente, la 10 mai (depunerea jurământului princiar și declararea Independenței), cu ce drept am schimba, noi, astăzi, această dată bine înștăpănită în epocă, tocmai pentru că era asociată cu Ziua Națională? Principele Carol, în aceeași zi, instituie, prin publicarea în „Monitorul Oficial”, Ordinul „Steaua României”, care era, în mod evident, un act de suveranitate în raport cu Poarta Otomană. Nimeni nu poate nega data de 9 mai (nu vom putea nicidecum trece sub tăcere semnificația discursului istoric al lui Mihail Kogălniceanu din Adunarea Deputaților, ca și cum nu ar fi existat!) dar este evident, cred, că **10 mai trebuie instituită ca zi națională și marcată ca atare în calendarul sărbătorilor românești**. Este adevărat că, în perioada 1948-1989, ziua de 9 Mai căpătase importanță mai degrabă prin raportare la sărbătorirea sovietică a încheierii celui de Al Doilea Război Mondial în Europa, în 1945, și, firește, declarația lui Mihail Kogălniceanu din Adunarea Deputaților, în aceeași zi, dar în 1877, era valori-

zată prin încercarea de escamotare a rolului domnitorului Carol I, pe linia consacrată de regimul comunist a suprimării oricărui amănunt care ar fi putut aminti de familia Hohenzollern-Sigmaringen și reprezentanții ei în România.

În egală măsură, 8 mai, ziua Partidului Comunist, sărbătorită și ea cu fast, avea rolul de a evacua din mentalul colectiv orice referințe la regalitate. La 8 mai 1948, „Scântea” publica, la loc vizibil pe manșeta primei pagini, decizia Președinției Consiliului de Miniștri potrivit căreia, începând cu 9 mai 1948, se va sărbători Ziua Independenței, iar 10 mai va fi o zi obișnuită, lucrătoare (lumea trebuia să știe, după atâtea decenii, că s-a terminat cu Ziua națională, la 10 Mai!). La 9 mai 1948, editorialul nesemnlat al publicației PCR confirma, în limbajul indigest al epocii, cum se vor sărbători doar 9 mai 1877 și 9 mai 1945, prima asociere impusă de comuniști.

Pentru cei care mai oscilează, încă nehotărâți, între 9 și 10 Mai 1877, neștiind ce să sărbătorească, le reamintesc că atât Declarația lui Kogălniceanu, cât și acceptarea moțiunii parlamentare de principele Carol I, în mai 1877, nu ar fi avut nicio valoare fără jertfa de sânge a armatei române la sud de Dunăre și aceasta ar trebui onorată, în primul rând, cu pietate și prețuire.

În fine, **8 mai 1945 este Ziua Victoriei**. Pe scurt, faptele. La 7 mai, are loc la Reims, o localitate din nord-estul Franței, semnarea actului de capitulare necondiționată, la care a fost prezent și generalul sovietic Ivan Susloparov. Stalin a spus că acesta nu a avut mandat pentru a semna actul și a cerut o nouă ceremonie, în Berlin (pentru a marca înfrângerea Germaniei în capitala sa), actul ca atare stând sub semnul diferențelor de fus orar. Pentru occidentali, rămâne data de 8 Mai, ca Zi a Victoriei împotriva Germaniei naziste, în vreme ce URSS, în țările est-europene, comunizate brutal, sub ocupația Armatei Roșii, a impus în calendarul oficial al sărbătorilor ziua de 9 Mai. Dacă problema datei nu e atât de importantă, decât în măsura în care vrem să acceptăm și astăzi, nă-

tângi, dictatul lui Stalin din mai 1945, semnificația zilei e mult mai importantă pentru noi, fiindcă ar trebui să fie, înainte de toate, o dublă comemorare: pentru jertfa militarilor români căzuți într-un război cumplit și pentru tragedia pe care am traversat-o ca neam sub un regim dictatorial, stalinist, impus de URSS și armata sa de ocupație, deloc eliberatoare.

Sigur, Rusia de astăzi, propagandistic, face din Ziua Victoriei un prilej de a pune în prim-plan milioanele de sovietici morți pentru înfrângerea Germaniei naziste. Dar e cinstit să vorbească, înaintea așa-numitului Mare Război pentru Apărarea Patriei (1941-1945), de Pactul Ribbentrop-Molotov (1939) – la adăpostul căruia, Germania nazistă și Rusia sovietică, două totalitarisme oribile, și-au împărțit continentul european cum au poftit, cu numeroase victime –, apoi de sprijinul masiv, material și financiar, acordat URSS de Marea Britanie și SUA pentru a putea opune Germaniei naziste o forță capabilă de rezistență pe frontul estic. Deși a participat constant și curajos pe frontul de Vest, din septembrie 1944 până la încheierea războiului, în mai 1945, România nu a fost socotită țară cobeligerantă, i s-au impus sancțiuni de război (fiind supusă unei exploatare cumplite de URSS, după 1945) și s-a pricopsit, sub ocupație militară sovietică, cu un regim stalinist pentru 45 de ani! Ce este de sărbătorit aici?

La cele două date se adaugă 9 mai 1950 - Declarația Schuman (după numele ministrului francez de externe din acea vreme, nu german, cum îi aud pe unii, după sonoritatea numelui politicianului din Hexagon). Pentru aceasta, **9 mai 1950 a prefigurat Uniunea Europeană de astăzi**.

În concluzie, ziua de 9 mai 1950 nu intră, cum spuneam, măcar ea!, printre controversate pe care le-am explicat mai sus, cu privire la problemele pe care le ridică primele două.

Așadar, lăsați „triada” 9 mai să-și doarmă somnul adânc, de veci, și să marcăm corect, așa cum se cuvine, sărbătorile noastre în calendarul zilelor naționale!

